

Handläggare
Åsa Urberg
Telefon: 08-50818194**Till**
Farsta stadsdelsnämnd

Medborgarförslag om inkludering av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, samt utbildning av förskolepersonal och socialsekreterare

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren, som hänvisar till ett liknande medborgarförslag antaget i Sunne kommun, menar att Stockholm behöver skapa ett inkluderande system för barn och vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det föreslås ske genom att säkerställa professionellt och individanpassat bemötande i förskola, skola och socialtjänst med bland annat utbildning av personal, anpassning av miljöer samt tillgänglighetsguider.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden beslutade den 25 september 2025 § 3, att ge förvaltningen i uppdrag att utreda ett medborgarförslag gällande inkludering av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, samt utbildning av förskolepersonal och socialsekreterare.

Ärendet

Förslagsställaren skriver bland annat att barnkonventionen tydligt betonar barns rätt till utbildning, och att diskrimineringslagen förbjuder diskriminering inom utbildning på grund av exempelvis funktionsnedsättning, kön, etnicitet eller religion. Förslagsställaren anser att barn med NPF är en exkluderad grupp i och av skolan och att den ansvariga utbildningssamordnaren behöver erbjuda en inkluderande miljö för barn med osynliga, medfödda handikapp. Medborgarförslaget innehåller sju förslag som presenteras i förvaltningens yttrande nedan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning förskola och avdelning individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avdelningarna för förskola och individ- och familjeomsorg har nedan besvarat medborgarförslaget. Förslaget innehåller delar som utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen egentligen mer specifikt kan yttra sig över.

1. Stadens alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor ska arbeta för att inkludera alla barn i skolverksamheten, även de med NPF.

Förskolan har enligt skollagen och läroplanen ett tydligt uppdrag att främja alla barns utveckling, hälsa och välbefinnande. Detta inkluderar ett ansvar att tidigt identifiera och möta barns olika behov, inklusive barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Utbildningen ska planeras och genomföras så att den är likvärdig och kompenserar för skillnader i barns förutsättningar.

Farsta kommunala förskolor har stärkt stöd av de fyra specialpedagoger som är knutna till varje förskoleområde. De är inte specialinriktade på just NPF, men har hög kompetens i att tidigt identifiera barn i utsatta situationer, exempelvis barn som riskerar att utveckla sociala, emotionella eller kognitiva svårigheter och är ett stort stöd för pedagogerna i arbetet med att erbjuda alla barn en trygg och anpassad miljö. Avdelningen har också en förskolepsykolog. Det kan också vara bra att veta att från och med höstterminen 2024 har specialpedagogprogrammet uppdaterats och förnyats med tydligare fokus på elevhälsa och neuropsykiatriska svårigheter. Det kan stärka barn- och elevhälsoarbetet ytterligare framöver i både förskola och skola.

2. All personal inklusive skolledningen i stadens alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor minst ska ha grundutbildning inom NPF. (Finns att tillgå på Adhd-center och habiliteringen).

Förvaltningen håller med förslagsställaren om att utbildning inom NPF är en viktig kompetens och kommer att se över möjligheterna för kompetensutveckling inom ramen för förskolans budget.

3. Stadens samtliga socialtjänstmedarbetare, inklusive ledningen ska arbeta för att bemöta alla personer (barn och vuxna) med NPF utifrån ett NPF perspektiv.

Alla medarbetare inom förvaltningen ska bemöta varje invånare där de befinner sig anpassat till deras behov av stöd. De ska ge anpassad information och vägledning, se till att invånare i behov av stöd är delaktiga och får ett gott bemötande. Det finns även som en stadsövergripande aktivitet kopplat till den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 och omfattar hela socialtjänsten.

4. Alla socialsekreterare samt ledningen ska ha minst grundutbildning i bemötande av personer med NPF. (Finns på ADHD-centrum eller habiliteringen).

Medarbetare som arbetar med myndighetsutövning får som en del av sin introduktion gå NPF-utbildningar och för medarbetare inom socialpsykiatri och verksamheter inom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ingår det i grundutbildningen. För utförare för personer med funktionsnedsättning utbildas samtliga medarbetare inom det pedagogiska ramverket. Förvaltningen ser vikten av fortbildning inom NPF och har lagt in ytterligare utbildningar under 2026 i kompetensförsörjningsplanen. Denna utbildning kommer att hållas av medarbetare hos utförare för barn och unga och föräldrakoordinator inom biståndsenheten för personer med funktionsnedsättning som har spetskompetens inom ämnet. Utöver detta vill förvaltningen lyfta att ADHD-center är inbokade på två besök under hösten i syfte att föreläsa för medarbetare och invånare.

Inom verksamheter för barn och unga konsulteras ofta biståndsenheten för personer med funktionsnedsättning i ärenden där spetskompetens ligger, detta görs både i gemensamma ärenden och i ärenden där man vill samråda för barnets/den vuxnas bästa. Förvaltningen har även som ambition att så många medarbetare som möjligt ska ha MI-utbildning (Motiverande samtal)

5. Årliga skyddsronder ska även inkludera kontroll av skolans och socialtjänstens lokalers beskaffenhet för att inkludera personer med NPF ur såväl ett arbetsmiljöperspektiv som ett kundperspektiv.

I förskolans skyddsronder ingår idag bland annat översyn av arbetsplatsens utformning och organisatorisk och social arbetsmiljö. Förskolorna gör barnskyddsronder med bland annat översyn av barns rättigheter och kontroll att barnkonsekvensanalyser görs vid större förändringar. Förskolorna gör även pedagogiska kartläggningar på organisations- grupp- och individnivå.

Förvaltningen ser vikten av att lokaler är tillgänglighetsanpassade för alla och har sedan tidigare genomfört en inventering av socialtjänstens lokaler och genomfört åtgärder som bedömts vara nödvändiga. I de fall där förvaltningens lokaler inte möter upp behov som finns hos invånare används andra anpassade lokaler eller besök görs i hemmet.

6. Samtliga verksamheter ska presentera en tillgänglighetsguide på de publika webbsidorna.

Förvaltningen ser positivt på en tillgänglighetsguide likt den som medborgarförslaget hänvisat till men rör inte över denna fråga som enskild förvaltning inom Stockholms stad. Däremot ser förvaltningen vikten av att möta alla invånare utifrån deras behov. På flera av förvaltningens enheter skickar medarbetare ut anpassade informationsbrev och i en del brev finns presentationer av dem med foton och i vissa fall även inspelade filmer där de berättar om sig själva, sitt arbete och vad som ska hända inför nybesök. Inför möten där anpassning behövs i förhållande till lokaler förs dialog med omsorgsgivare/föräldrar så att nödvändiga anpassningar kan förberedas.

7. Därutöver uppdras utbildnings- och socialförvaltningen att utreda hur verksamheterna ytterligare bör förändras så att alla barn kan erbjudas ett professionellt bemötande utifrån individens specifika behov.

För två år sedan gjorde förvaltningen om samtalsrummen för barn. Till dessa rum köptes även material som är anpassat för barn med NPF. På förvaltningens utförarenheter för både vuxna och barn är lokaler/samtalsrum anpassade för barn och vuxna med NPF.

Miljö- och klimatkonsekvenser

Förvaltningen ser inte att det i ärendet resulterar i några miljö- eller klimatkonsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att medborgarförslaget har positiva konsekvenser för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Genom ökad kompetens i kunskap och bemötande hos personal och anpassade miljöer främjas barns rätt till likvärdig utbildning och trygg omsorg. Det stärker barns delaktighet, välbefinnande och utvecklingsmöjligheter i enlighet med barnkonventionen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen ser inte att det i ärendet resulterar i konsekvenser i fråga om jämställdhet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Ingalill Gustavsson
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag om inkludering av barn med NPF samt utbildning av förskolepersonal samt socialsekreterare

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2025-10-31
Ingalill Gustavsson, Avdelningschef	2025-10-31